

א מ"י פ"ב מלכות
מ"ג סל"ג מלכות ובי"ט
בא ב"ב מ"י פ"א מל'
מסדרין הלכה: א
גב ד מ"י מל' סל' י
מ"ט מ"י מ"ט סמן
ט' ס"ט פ'
גג מ"י מ"י מל' סל' י
מ"ט מ"י מ"ט סמן

לפי רש"י דופא פוטו . דאין בין י"ט לטבת אלא תוכל נפש בלבד
דהא ב"י נמי כל מלאכה לא תעשה כתיב: **פניא פו'** . מסקנא
במילתיה דרבנן הוא הניחא **למאן דלמך** נדרים ודעתא דרבנן קריבין
זיוס טוב מילת לאוקמי מעם מוכחי' בקרבן יחד דמי לא שנת
ולא יוס טוב דמי לא מיריש ק"ו תורה אור

כדלמך : אלא **לפ"ד קריבין** . איכא
למדרש ק"ו כדלמך ולהא אהא
היכא מוקמט 'מעם מוכחי' ופוגמתייה
במסכת בילה : אלא אמר רבא . על
כרחיך אהא מעם מוכחי' ועקריה לק'
וחומר ב"ו מקרבן יחד בין מקרבן
ליבור ב"ו מביעיא לנ"ד קריבין דיון
דקרבן יחד דוחה יוס טוב אי אהית
למדרש קל וחומר לא מיתוקם מעם
מוכחי' כלל ועל כרחיך לא תדרש ק"ו
ואהא קרא ועקריה אהא אפילו **למאן**
למאן ט' ואיכא לאוקמי לקרא בקרבן
יחד דלית ק"ו . ובקרבן ליבור לא
בעית לאוקמי לקרא משום ק"ו . על
כרחיך ממשעוטייה מיתוקם נמי
בקרבן ליבור למוכחי' משמע הניחוח
לי הדיט חמד שאהא עיקר כל
הקרבנות : סו **מספלי ברישא** .
במניינא דסוקריקין אמרה רב ב"ב
הניחוח (גיטין 97 נ"ג) דקמי אשיב
ב"ד ומט שאס שהיה בפני סוקריקין
שנס עשר חדש ט' ואמר רב אלא
היה ביהא מניינא ומניחא דדי הוה
לחתיילו ברישא : **מן סלד סו מספלי** .
משע עשה יתרה שיהיה ט' בריה
דב"ב וולס' : **בפסוק אפר** . תורת
וגדולתן של ישראל באלם אחד שאין
כמותו בכל ישראל בעורה ובגולה
בגון משע שהיה גדול על כל ישראל
בלמלת ובלמרה וכן רבי בנשיאות
ובתורה : **סו אלעזר** . בחיור בעורה
ולא הי מוקם אחד : **וסו סו פינחס** .
משמחו יאשע ואלעזר : **סו וקניס** .
בגון עתילא ואבנן **וטעו** : **פירא**
סילרי . בחי' (ד' ט"ז) אמרינן דהיה
מתי לא לרצנן על גבי כהים וכסות
ודד היה מתינו עליו לראש דכתיב
(ש"ב כ) עירא חילי היה כהן לוד :
שפטי . גדול היה כדלשכח* שיר
לקראת דוד הירדן באלף אש :
שכנא . שהיה ישיבו גדולה משל
חוקיה כדלמך ב"ב ז' טרר (ד' ט"ז) .
לא טענה על רב . כתיב בלא יוד' ש'
משמע לא החלוק על מופלל של ב"ד
הלכך לא מחתיילן מיניה דלמא חזא
ליה חובה ולא פליגי' עילייה ומחתיילן
מן הדרגה) **שלא יאמרו** אחד דברי
אחד מן האזכיר' ויסיים עמו :
וימור גס דוד פרנז . בחלחונה נמט
עליו לזוט משום **במלכות** :
שונא אדם לפלגיו . ומראה לו פנים
לזכות ולחובה בתוך הדיון ודן עמו
וגמנה עמו או לזכות או לחובה ומשין
הדיון על פי התלמוד כחחד מן הדיינים : **הטענות והפטרות** .
שבארש'ן בימיה וזין בהם מנין אלא אם כן חולקין ולריך לעמוד
למנין אלא אם כן (למאן) אן המטהרין , מנין אם האב ובטו או
אם הרב ותלמידו באשים **חלל** דיני ממונות ומכאן משמין
שלהם אף בתחילת הדיון (ומן) **התורה** (שה) לריך שלשה , ודיני
נפשות כ"ג וכן קידוש הירוש' שלריך שלשה **דמשפט** כתיב ביה
(הגלים פ"א) כי חוק לשראל הוא משפט לאלהי יעקב' ומקומין ליה
בקידוש החדש במס' ר"ה (ד' כ"ה) וכן עיבור השנה שלריך שלשה
תמשה ושכנתאין האב ובטו כקרינן . זה עס זה ולא הרב ותלמידו נמנין אלא אחד וסיפא דבריה' לא ישב בלוד' ואפילו שותק אלא יעמוד והלך ט' :

מה יום טוב שנחתה מפני קרבן יחד אין
רצויה דוחה אותו , קרבן יחד שהוא דוחה
את יום טוב אנו ר"ן שלא תהא רצויה
דוחה אותו , ויגדא למאן **אין נדרים**
ונדרות קריבין ביום טוב , אלא למאן דאמר
נדרים ונדרות קריבין ביום טוב סאי איכא
לכומר : אלא אמר רבא לא מביעיא למיך
נדרים ונדרות קריבין ביום טוב , דהא לא
מחתיילן מעם מוכחי' כלל , אלא אפילו למאן
דאמר נדרים ונדרות אין קריבין ביום טוב ,
הכתיב מעם מוכחי' מוכחי' המיוחד לי , ומאי
ניגדו חמד , ואמר רבנא **מעם מוכחי'**
תקנו למות : דיני ממונות הטמאות
והטהרות כ' : אמר רב אהא הואי *במניינא
דבי רבי , ומניא דיה הוה מתחיל ברישא
והא אגון מתחילין מן הנהור' תנן אמר רבא
בריה דרבא ואיתימא רבי הלל בריה דרבי
וחלם שאני מניינא דבי רבי דכולהו מנייניהו
מן הצד הוה מתחיל , ואמר רבא בריה דרבא
ואיתימא רבי הלל בריה דר' וחלם **ממית**
משה ועד רבי לא מצינו תורה וגדולה במקום
אחד ואלא הא הוה יהושע' היה אלעזר , והא
הוה פנחס' הוה וקניס , והא הוה שאול' הוה
שמאל , והא נח נפשיה' כוליה שניה קאמרינן ,
והא הוה דוד' הוה עירא היארי , והא נח
נפשיה' כוליה שניה קאמרינן , והא הוה
שלמה' הוה שמעי בן נרא , והא קשילה , כוליה
שניה קאמרינן הא הוה חוקיה' הוה שבנא ,
והא איקשיל' כוליה שניה קאמרינן , והא הוה
עורא' הוה נחמיה בן חכליה' אמר רב אדא
בר אהבה אף אני אומר **ממית** רבי עד רב
איש לא מצינו תורה וגדולה במקום אחד
ולא , והא הוה הונא בר נתן , הונא בר נתן
מיכף הוה בייף ליה לרב איש : דיני נפשות
מתחילין מן הצד : מנא הני מילי : אמר ר'
אדא בר פפא אמר קרא **לא תענה על ריב**
לא תענה על רב , רבא בר בר חנה אמר רבי
יוחנן מהבא **ואימר** דוד לאנשו הנהו איש
[את] הרבו , והנהו איש [את] חרבו ויהגור
גם דוד את הרב , איכא רב שונה אדם
לחלמין דין עמו **בדיני נפשות** מוחיבי
המחורות והטמאות ואב ובטו דרבו ותלמידו
מונין להם שנים , דיני ממונות ודיני נפשות
ודיני מכות קידוש הירוש' ועיבור שנה אב
ובטו , הרב ותלמידו , אין מונין להן אלא אחד
כי

[על כו] .
א"ל א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ל א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ל א"ר ר' יוחנן (א"ר)

בבב
אמיתו ט' כבד כרי כבב
בבב/אבב
אמיתו 2 אמיתו
בבבא תורה
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

הא הוה אלעזר בר נתן . שהיה
קרוי למלכות כדלמך בפ"ב
דזכרים (ד' י"ט) דלחקיקים ביה והו
מלכיס אומניך :
דיני נפשות מתחילין מן הצד .
משום לא תענה על רב **אל**
בדיני ממונות לא חיישי' ומ"מ דך
שאלה יכולין לענות ואפשר לא תענה
על רב בדיני נפשות כתיב ולא בדיני
ממונות אט"ז . לנענות קאי נמי חייני
ממונות למאן דמוקי לה בריש מכליתן
(ד' נ"ג) כ"ד טעם :

רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן
מהכלל ויחגורו איש וגו' . הכלל
משמע שמרד במלכותו (א"ר) בדיני
דודד היה חושב עלמנו מלך וכן צפרק
במה בהמה (שנה ד' ט"ז) ושם) גבי
אזריה שהיה לו לוד לזוט בכסאדרין
ולא דינייה אט"ז שהיה מורד במלכות
כדלמך הוה דאמר חזקיה אמר
במגילה (ד' י"ט) ושם) דודד במלכות
לא בעי למדייניה' ויש לומר לא בעי
למדייניה' כשאר חייבי מיתות אלא
לקבל עזות וילדע אם הוא מורד
במלכות וגרלה הא דלמך לא בעי
למדייניה' לענין הא דתנן צפירקין
(ד' ל"ג) דיני נפשות גומרינן ט' ביום
לזכות ובוים שלאחריו לחובה ובלילה

רבינו הנאל
קרבן יחד סק"ו וסו
י"ט שריחה מפני קרבן
יחד לרבי השאר
נדרים ונדבות [אין]
קריבין בריש' אלא
לפ"ד קריבין סאי איכא
למיר' איורייהוהוה
י"ט קרבן יחד שריחה
י"ט אי דין שלא
תהא רצויה דוחה
אחיהוהוהוה למאן דאמר
נדרים ונדבות קריבין
ב"ר' הנה קסא ליה
ק"ו אלא אמר רבא לא
מביעיא למאן דאמר
נדרים ונדבות קריבין

ביום דכי האי גונא לא דיניין ק"ו לבסוף פקא מן התורה שנאמר מעם מוכחי שריחה
ריחה הרעה שריחה רצויה דוחה את העבודה אלא אפילו למאן דאמר נדרים ונדבות אין קריבין
ביום מעם מוכחי כתיב מוכחי השריחה לי ובאי ניהו תמיד ב"ש קרבן יחד דודד : דיני ממונות
(ד' ל"ג) דגנא דשמן בעינן והשיב לה דלא בעי למדייניה' כשאר
דיני נפשות אלא גומרינן ט' ביום לחובה וכן מוכחי בירושלמי דפירקין
דלמך ליה וכי דען דיני נפשות בלילה אמר לה כבד נגמר דיע
מכבוד יוס : אין מונין להם אלא אחד . משום קידוש החדש
ועיבור השנה אינערך דלענין דין פשיטא דאין קרובים כשרים :
לאתויו

ביום דכי האי גונא לא דיניין ק"ו לבסוף פקא מן התורה שנאמר מעם מוכחי שריחה
ריחה הרעה שריחה רצויה דוחה את העבודה אלא אפילו למאן דאמר נדרים ונדבות אין קריבין
ביום מעם מוכחי כתיב מוכחי השריחה לי ובאי ניהו תמיד ב"ש קרבן יחד דודד : דיני ממונות
(ד' ל"ג) דגנא דשמן בעינן והשיב לה דלא בעי למדייניה' כשאר
דיני נפשות אלא גומרינן ט' ביום לחובה וכן מוכחי בירושלמי דפירקין
דלמך ליה וכי דען דיני נפשות בלילה אמר לה כבד נגמר דיע
מכבוד יוס : אין מונין להם אלא אחד . משום קידוש החדש
ועיבור השנה אינערך דלענין דין פשיטא דאין קרובים כשרים :
לאתויו

ביום דכי האי גונא לא דיניין ק"ו לבסוף פקא מן התורה שנאמר מעם מוכחי שריחה
ריחה הרעה שריחה רצויה דוחה את העבודה אלא אפילו למאן דאמר נדרים ונדבות אין קריבין
ביום מעם מוכחי כתיב מוכחי השריחה לי ובאי ניהו תמיד ב"ש קרבן יחד דודד : דיני ממונות
(ד' ל"ג) דגנא דשמן בעינן והשיב לה דלא בעי למדייניה' כשאר
דיני נפשות אלא גומרינן ט' ביום לחובה וכן מוכחי בירושלמי דפירקין
דלמך ליה וכי דען דיני נפשות בלילה אמר לה כבד נגמר דיע
מכבוד יוס : אין מונין להם אלא אחד . משום קידוש החדש
ועיבור השנה אינערך דלענין דין פשיטא דאין קרובים כשרים :
לאתויו

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)
א"ר ר' יוחנן (א"ר)

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין

גד א מיי פירא מלי
סנהדרין בלכא
שור ש"ס מ"ח סימן י
ס"ד פ
גה ב מ"י ע"ס בלכא ד
גז ג מ"י ע"ס בלכא
גז ד מ"י ע"ס בלכא
גז ה מ"י ע"ס בלכא
גז ו מ"י ע"ס בלכא
גז ז מ"י ע"ס בלכא
גז ח מ"י ע"ס בלכא
גז ט מ"י ע"ס בלכא
גז י מ"י ע"ס בלכא
גז יא מ"י ע"ס בלכא
גז יב מ"י ע"ס בלכא
גז יג מ"י ע"ס בלכא
גז יד מ"י ע"ס בלכא
גז יו מ"י ע"ס בלכא
גז יז מ"י ע"ס בלכא
גז יח מ"י ע"ס בלכא
גז יט מ"י ע"ס בלכא
גז כ מ"י ע"ס בלכא
גז כא מ"י ע"ס בלכא
גז כב מ"י ע"ס בלכא
גז כג מ"י ע"ס בלכא
גז כד מ"י ע"ס בלכא
גז כה מ"י ע"ס בלכא
גז כו מ"י ע"ס בלכא
גז כז מ"י ע"ס בלכא
גז כח מ"י ע"ס בלכא
גז כט מ"י ע"ס בלכא
גז לו מ"י ע"ס בלכא

לאחריו ממזר. לא אחי הכל כשרין לחן דיני נפשות קאי דאם
ק ראה ליה למימר לאחיי חל דהוי רבא מפי דאפי'
חל דקשר לבא בקהל פסול לחן דיני נפשות משום דהוי חק
בזומה לך ועוד הא בדיחא קמי לה אלא כהנים לוי וישראלים
כי האמר רב **בנון רב כהנא רב אסי**
דלגמריה דרב הוה צדיק וחסיד ולסבריה דרב לא
הוה צדיק. **א"ד אבהו עשרה דברים יש בין**
דיני ממונות לדיני נפשות יכולין אין נהגין
בשור הנסקל חץ מעשים ושלישה מנא
הני מילי: אמר רב אחא בר פפא דאמר קרא
לא תמה משפט אביונך בדינו משפט
אביונך אי אתה מטה אבל אתה מטה
משפט של שור הנסקל עשרה, הא פי הוה,
הא עשרה קמי: משום דאין הכל כשרין
ועשרים ושלישה חדא היא הא איכא אחרתי
דתיא אין משיבין בסנהדרין וכן וסרי
ובי שאין לו בנים, יהודה מוסף אף אבדי
ורחלופיהו במסית דרמנא אמר רב
החמול ולא תכסה עליו: **הכל כשרין לחן**
דיני ממונות: הכל לאחיי מאי אמר רב יהודה
לאחיי ממזר, הא תנינא חדא זימנא: כל
הראוי לחן דיני נפשות ראוי לחן דיני
ממונות ויש ראוי לחן דיני ממונות ואין ראוי
לחן דיני נפשות. **הויגין בה לאחיי מאי**
ואמר רב יהודה לאחיי ממזר: חדא לאחיי
גז וחדא לאחיי ממזר וצדיק: דאי אשמעינן
גז, דראוי לבא בקהל, אבל ממזר אימא לא.
ואי אשמעינן ממזר דבא מסיפה כשרה
אבל גז דלא בא מסיפה כשרה אימא לא,
צריכא: ואין הכל כשרין לחן דיני נפשות:
מאי מעמא דתיא רב יוסף: כישם שב"ד
*מנוקין בצדק כך מנוקין מכל מים, אמר
אמימר מאי קרא: כולך יפה רעיתי ומום
אין כך: **דילמא מום ממש?** אמר רב אחא
בר יעקב אמר קרא: והתיצבו שם עמד
עמד בדומה לך, דילמא התם *משום
שב"ד אלא אמר רב נחמן בר יצחק אמר
קרא ונשאו אתך אתך בדומין לך ליהוי
מתני *סנהדרין היתה כחצי גזר עגולה
כדי שיהו רואין זה את זה *ישני סופרי
הדיינין עומדים לפניהם אחד מימין ואחד
משמאל וכותבין דברי *מדיינין דברי
מזכין ה' יהודה אומר שלישה: אחד כותב
דברי המזכין, ואחד כותב דברי המדיינין,
והשלישי כותב דברי המזכין ודברי המדיינין
ושלש

כי קאמר רב. דלמדיה נמנה לא אמר אלא כגון רב כהנא רב אסי
לגמריה או לריבי למה ששמש מרבי אבל לסבריה למתא רבא
ולישב העומדים אין לריבין האך גברא באפי נפשיה הוא דאי משום
גמרא דשמש מניה כל ישראל נמי ממשה קבלו ואין אלט קטנים
תורה אור הכנה לבי דנימא אלט היתה הכמה
מפי רב אחא היו אמר טעם אחי:
פטרס דברים. תנן במתני' (דף לב.):
וכוון אינו נוטין דין שור הנסקל.
להיות שיה לדיני נפשות אף על פי
שלאמר בפ"ק (דף ג.) לענין עשרים
ושלושה כמיחא בעלים קד מיחא השור:
מן פטרס ושלש. שלרין כ"צ דיני
נפשות: **לא פטרס.** לרעה ע"פ אחד
אבל אחא מטה לרובה דין בשור ע"פ
אחד ומתבאר גמיר לטובא מפלוגא דלא
נהני דין מלכ' ומסתברא הדיקא
לכ"י אחי שחא עיקר דין ומחילתו
אבל כולה איך לאלה אחי, ומה לנו
לחוס על שור המועד, מוטב לקיים זו
ובערת הרע (דברים יט): **לא פטרס**
פטרס. והדר פריקין אלקהפסין והא'
תנן במתני' ואמר האי דקשיא לן פ'
או משום דאין הכל כשרין ועשרים
ושלושה חדא היא דמאי ששמש ממזר
פסול מדעי נפשות משום דבעינן כ"צ
דהייט סנהדרי ובסנהדרי כתיב
(במדבר יב) ונשאו אתך בזומין לך
משפטן במתן: וכן. ששכח כבר
לער גדול צניס ואינו רחמני וכן
כרים: **מפיס כשירס.** מזרע ישראל:
פסל מוס. פנס משפחה: **שפוס**
שניפס. האך דבימי משה הוא דבעינן
מיוחסין שיהו ראוי ששכרה שניה
עליהן (ש"ס) דכתיב (ש"ס) ואלנתי
מן הרוח: **ונשאו אפן.** בסנהדרות
שחילק לן יתרו לפסות את העם לחן
לאן משום שניה דכתיב ויהלך מעליך
יושעו אתך ולא מן ונשאו אתך במשח
העם (ש"ס) יליף דהוא בשבעים
ומתבאר קליס שאלכו עמו לאלה מועד כתיב
ומשום שניה (ש"ס): **מתני' סנהדרין.**
אף של כ"צ: **כחצי גזר פגולס.**
בעגולה כדי ושבין כדי שיהו טולן
רואין זה את זה, לפי שאם היו ושבין
בצורה אין פני הראשונים רואין זה
את זה ובעגולה עליהם אין ושבין לפי
שליכין בעלי הדין והעדים ליכנס
לדבר בפני כולם שיהו טולן רואין את
העדים ומתקדקין (ג) דבריהם ולא שיהא
פני העדים לטרה זו ואחוריהם לזו:
וכותבין דברי המזכין והמדיינין שניהם
וכותבין דברי המזכין ושניהם כותבין
דברי המדיינים שאם יטעה האחד
יזכר כחבורה (על של חבורה) ששפס
עליהן יטעו בדבר אלא ח' כותב דברי המזכין וז'
כותב דברי המדיינין וז' כותב דברי המזכין
ואם יטעה אחד מהם, יזכר כח של שליש: **יושבין לפני**
בעגולה אלא סנהדריס ושבין על הספסולין והתלמידים על הקרקע:
ושלש

היינו דין חבורה וי"ל דהאני ממזר האיל ואביו ואמו משראל מקרב
אחיק קרוב ביה והאי דקאמר לריכא אפי' גזר וממזר חלוקין מי"מ
נקט לריכא דשייכא לפי המשנה השניה סתם ואין חילוק בה
מפורש בה וחי' ברש' מלות חליה (דף קג: וש) דאי *שמואל בר
יהודה לרב יהודה תנינא בישראל כ"ד של ישראל ולא כ"ד של
גרים ורגלי ר"ט לומר דאיתו (רב) שמואל בר [רב] יהודה היה בנו של
רב יהודה הידועה דלמרי' בפ"ק קידושין (דף כג:) דגר שאין לו יורשים הוה ונתגיי' *הוא וכו' ואינו נראה דאי' כלל ישראל נמי
מיפסול אפי' בשאר דינין כיון דלאו אמו משראל ואין לומר דלמרי'ך לפסול אפי' לחליה בני גרים דבני גרים כיון שארתיך ולידתך
בקדשה ישראל מעליה ויננה כדלמרי' בפ' נערה (כתובות דף מד: וש) לענין נערה המאורסה דהורסה ולידתה בקדשה ישראלית מעליה
היא ולרין לומר דלמרי'ך בישראל לפסול גזר לחליה אפי' אמו משראל ורב שמואל בר יהודה אמו משראל הוה:
אתך דומין לך. אף על גב דמתקן נמי הוי שייך למטעני בעל מוס דמשה לאו בעל מוס הוה כדלמרי'ך בפ"ק אלו מעמין
(דף לו) אס כן גשיתו בעל מוס מל מקום לא הוה מסתבר למידע אתך להכי אי לא משום דכתיב ומוס אין כך: (דף מד:))

דבר הוה צדיק לסבריה דרב לא הוה צדיק, יש מי שאמר הרמב"ם כולל ריקים שפחות בתייהו סבל ריקים שפחות בקרובים כשר. ולא הוא אלא כיון דקמי דיני ממונות אף קיום שפחות בכלל הוא.
ואין קרוב כשר אלא לומר זה כתב ידו אבי. א"ר אבהו עשרה דברים ששנינו במשנתנו בין דיני נפשות לדיני ממונות כולן אין נוטין בשור הנסקל רוב כ"ג, ותניא אין משיבין בסנהדרין וכן וסריס ומי
שאין לו בנים ר' יהודה מוסף אף אבדי משום דלא מרחמי וכו' דאין לחן חנינה לא חוו ליה וכו'. ונתבאר דהילמא (בבב"ב) דרמנא אבא לא תחמול ולא תחמול עליו וירושלמי משמא דר' יוחנן אף פתוח מכן עשרים ולא
דביא שתי שפחות כשר בריני ממונות אפי' כשר בריני נפשות וישב בריני של שור. ר' יוסי מסיף דנין שני דיני ממונות ביום אחד. ואין דנין שני דיני נפשות ביום אחד. ואפילו נאמר ונאמרת: ר' חזקיה ור'
שב"ס אבהו אבא אמר לחן דיני ממונות כ"ש מתניין פליגא עליה דתנן לתיבין אף דנין לא בש"ס ולא כערב י"ח דיני נפשות. והא דתנן בס' נדה ר"ה דיני נפשות. והא דתנן בס' א"ר דיני ממונות דנין ותני נמי ר' יוחנן דאין דיני ממונות בע"ש ואין דנין דיני נפשות
בע"ש אומר כאן חלילה כאן לפשע: **הכל כשרין לחן דיני ממונות כ"י.** אוקימנא אפילו סבור. והא דתנן בס' א"ר דיני ממונות אוקימ' אפילו גזר וקיייל בין סבור בין גזר כשרין לחן דיני ממונות
ואין כשרין לחן דיני נפשות שנאמר ונשאו אתך במשח העם אתך בדומין לך: **סנהדרין היתה כחצי גזר עגולה וכו'.**

דגרות הב"ח (ה) רש"י ד"ס טעם שניה וכו' שניה אלוין דכתיב כלל ויחית שניה מתק ודלדל: (ג) ד"ה נשאו וכו' ומתקדקין דכתיב: (ד) ד"ה וכותבין וכו'
יזכר כחבורה על כלל ויחית מן מתק:

לכאנה: **תנינא** חדא זימנא.
אחיתיה דרב יהודה קשה ליה אחיי
אליעזר ליה למימר אחרתי מתניתין
לאחיי ממזר דאי אחיתיהו מלי
פריך הא קמי התם טובא כה"צ
אפי' דהני להו בשאר דוכתי וכה"צ
אשכחן בפסוק אלו דברים בפסוק
(דף סג: וש) גבי כלל גדול איך עקיבא
כל מלכא שאפשר לעשותה:
חדא לאחיי גר. השתא משמע
דסתם גר כשר לדיני ממונות
וק' דבפרק החולין (יבמות דף קה: וש)
אכשריה רבא לרב מרי בר רחל
ומני' אפרסבי דבבל דכיון דאמו
משראל מקרב אחיק קיינא ביה
אלמא בעיה אמו משראל וי"ל דהכל
מיידי לחן גר חבירו כדלמרי' בפ'
מלות חליה (ש"ס דף קג: וש) גר
קן חבירו דבר טורה ואם היתה אמו
משראל קן אפילו ישראל ולא כמו
שפ"ה דלענין דיני נפשות איירי דין
חבירו ולא ישראל אבל לדיני ממונות
כשר ועוד דהתם מיידי קרא דמקרב
אחיק ואילו דיני נפשות מימעטי
בסמוך מונשאו אתך וחי' והא דלמרי
בפ' עשרה יוחסין (קידושין דף עו:)
גבי מי שאחוקו אבטויו משוטרי
הריבס למימרא דלא מוקמינן פסולין
ורמינאו הכל כשרין לחן ואמר רב
יהודה לאחיי ממזר ומלי קשיא

פ' (כיון ממונה כגון
סנהדרי)
לכאנה: **תנינא** חדא זימנא.
אחיתיה דרב יהודה קשה ליה אחיי
אליעזר ליה למימר אחרתי מתניתין
לאחיי ממזר דאי אחיתיהו מלי
פריך הא קמי התם טובא כה"צ
אפי' דהני להו בשאר דוכתי וכה"צ
אשכחן בפסוק אלו דברים בפסוק
(דף סג: וש) גבי כלל גדול איך עקיבא
כל מלכא שאפשר לעשותה:
חדא לאחיי גר. השתא משמע
דסתם גר כשר לדיני ממונות
וק' דבפרק החולין (יבמות דף קה: וש)
אכשריה רבא לרב מרי בר רחל
ומני' אפרסבי דבבל דכיון דאמו
משראל מקרב אחיק קיינא ביה
אלמא בעיה אמו משראל וי"ל דהכל
מיידי לחן גר חבירו כדלמרי' בפ'
מלות חליה (ש"ס דף קג: וש) גר
קן חבירו דבר טורה ואם היתה אמו
משראל קן אפילו ישראל ולא כמו
שפ"ה דלענין דיני נפשות איירי דין
חבירו ולא ישראל אבל לדיני ממונות
כשר ועוד דהתם מיידי קרא דמקרב
אחיק ואילו דיני נפשות מימעטי
בסמוך מונשאו אתך וחי' והא דלמרי
בפ' עשרה יוחסין (קידושין דף עו:)
גבי מי שאחוקו אבטויו משוטרי
הריבס למימרא דלא מוקמינן פסולין
ורמינאו הכל כשרין לחן ואמר רב
יהודה לאחיי ממזר ומלי קשיא

לכאנה: **תנינא** חדא זימנא.
אחיתיה דרב יהודה קשה ליה אחיי
אליעזר ליה למימר אחרתי מתניתין
לאחיי ממזר דאי אחיתיהו מלי
פריך הא קמי התם טובא כה"צ
אפי' דהני להו בשאר דוכתי וכה"צ
אשכחן בפסוק אלו דברים בפסוק
(דף סג: וש) גבי כלל גדול איך עקיבא
כל מלכא שאפשר לעשותה:
חדא לאחיי גר. השתא משמע
דסתם גר כשר לדיני ממונות
וק' דבפרק החולין (יבמות דף קה: וש)
אכשריה רבא לרב מרי בר רחל
ומני' אפרסבי דבבל דכיון דאמו
משראל מקרב אחיק קיינא ביה
אלמא בעיה אמו משראל וי"ל דהכל
מיידי לחן גר חבירו כדלמרי' בפ'
מלות חליה (ש"ס דף קג: וש) גר
קן חבירו דבר טורה ואם היתה אמו
משראל קן אפילו ישראל ולא כמו
שפ"ה דלענין דיני נפשות איירי דין
חבירו ולא ישראל אבל לדיני ממונות
כשר ועוד דהתם מיידי קרא דמקרב
אחיק ואילו דיני נפשות מימעטי
בסמוך מונשאו אתך וחי' והא דלמרי
בפ' עשרה יוחסין (קידושין דף עו:)
גבי מי שאחוקו אבטויו משוטרי
הריבס למימרא דלא מוקמינן פסולין
ורמינאו הכל כשרין לחן ואמר רב
יהודה לאחיי ממזר ומלי קשיא

לכאנה: **תנינא** חדא זימנא.
אחיתיה דרב יהודה קשה ליה אחיי
אליעזר ליה למימר אחרתי מתניתין
לאחיי ממזר דאי אחיתיהו מלי
פריך הא קמי התם טובא כה"צ
אפי' דהני להו בשאר דוכתי וכה"צ
אשכחן בפסוק אלו דברים בפסוק
(דף סג: וש) גבי כלל גדול איך עקיבא
כל מלכא שאפשר לעשותה:
חדא לאחיי גר. השתא משמע
דסתם גר כשר לדיני ממונות
וק' דבפרק החולין (יבמות דף קה: וש)
אכשריה רבא לרב מרי בר רחל
ומני' אפרסבי דבבל דכיון דאמו
משראל מקרב אחיק קיינא ביה
אלמא בעיה אמו משראל וי"ל דהכל
מיידי לחן גר חבירו כדלמרי' בפ'
מלות חליה (ש"ס דף קג: וש) גר
קן חבירו דבר טורה ואם היתה אמו
משראל קן אפילו ישראל ולא כמו
שפ"ה דלענין דיני נפשות איירי דין
חבירו ולא ישראל אבל לדיני ממונות
כשר ועוד דהתם מיידי קרא דמקרב
אחיק ואילו דיני נפשות מימעטי
בסמוך מונשאו אתך וחי' והא דלמרי
בפ' עשרה יוחסין (קידושין דף עו:)
גבי מי שאחוקו אבטויו משוטרי
הריבס למימרא דלא מוקמינן פסולין
ורמינאו הכל כשרין לחן ואמר רב
יהודה לאחיי ממזר ומלי קשיא

לכאנה: **תנינא** חדא זימנא.
אחיתיה דרב יהודה קשה ליה אחיי
אליעזר ליה למימר אחרתי מתניתין
לאחיי ממזר דאי אחיתיהו מלי
פריך הא קמי התם טובא כה"צ
אפי' דהני להו בשאר דוכתי וכה"צ
אשכחן בפסוק אלו דברים בפסוק
(דף סג: וש) גבי כלל גדול איך עקיבא
כל מלכא שאפשר לעשותה:
חדא לאחיי גר. השתא משמע
דסתם גר כשר לדיני ממונות
וק' דבפרק החולין (יבמות דף קה: וש)
אכשריה רבא לרב מרי בר רחל
ומני' אפרסבי דבבל דכיון דאמו
משראל מקרב אחיק קיינא ביה
אלמא בעיה אמו משראל וי"ל דהכל
מיידי לחן גר חבירו כדלמרי' בפ'
מלות חליה (ש"ס דף קג: וש) גר
קן חבירו דבר טורה ואם היתה אמו
משראל קן אפילו ישראל ולא כמו
שפ"ה דלענין דיני נפשות איירי דין
חבירו ולא ישראל אבל לדיני ממונות
כשר ועוד דהתם מיידי קרא דמקרב
אחיק ואילו דיני נפשות מימעטי
בסמוך מונשאו אתך וחי' והא דלמרי
בפ' עשרה יוחסין (קידושין דף עו:)
גבי מי שאחוקו אבטויו משוטרי
הריבס למימרא דלא מוקמינן פסולין
ורמינאו הכל כשרין לחן ואמר רב
יהודה לאחיי ממזר ומלי קשיא